

Helyzetkép a hazai agrárium és élelmiszeripar versenyképességéről és az azt befolyásoló tényezőkről.

Összefoglaló az MKT 55. Közgazdász-vándorgyűlés
Agrárium és Élelmiszeripar szekciójáról

- **összetett, bonyolult jelen**

A vándorgyűlések évi ágazati értékeléséhez rátekintve az előző évi hasonló időszakhoz képest tapasztalható adatokra, azt látjuk, hogy a 2017. évi adatok az agrárexport 14%-os, az import 10%-os emelkedését mutatják, vagyis megállapítható az ágazat dinamizálódása. További kedvező jel, hogy egyes feldolgozott termékek exportja is kedvezően alakul. A növényolaj exportja 28%-al, a tejtermékek exportja 37%-al emelkedett, ami azért is örömteli, mert ez a tej területén korábban mutatkozó problémákkal kapcsolatban meginduló kedvező változásokkal függ össze. Az ágazatban végrehajtott ÁFA csökkentés jótékony hatása is tovább érvényesült, ami a szereplők igényével egybeesve a fokozatos további kiterjesztésre ösztönzi a szabályozást. Ugyanakkor a kedvező tendenciák mellett azt is mutatják a számok, hogy a kivitelben továbbra is a búza és a kukorica játssza a vezető szerepet és a lezajlott madárinfluenza a baromfihús exportjának csökkenését eredményezte. Mindezek azt mutatják, hogy a hazai agrárium és élelmiszeripar helyzete továbbra is összetett és bonyolult és továbbra is érvényesül, hogy az ágazat számos területén a gazdaságosság csak a támogatások fenntartásával biztosítható. Ráadásul a nemzetközi piaci verseny tovább élesedik. Az EU-Ukán szabadkereskedelmi egyezmény aláírását követően pedig a hagyományos export termékeink területén kell új kihívások elé néznünk.

Hagyományaink folytatásaként az éves áttekintést a szabályozás és ellenőrzés, a finanszírozás és a gazdálkodás, valamint a tudomány területéről meghívott előadók segítségével végeztük el a szekciójánkon.

- **szabályozás és versenyképesség + fenntartható fejlődés**

Az előzőek fényében szekciójánkon, a vándorgyűlés tematikájához is igazodva, áttekintettük az ágazat versenyképességének összetevőit, az előrelépés feltételeit. Beágyazódásunk elemzéséhez vizsgáltuk a hazai agrárium uniós kapcsolatrendszerét, a közös agrárpolitika által teremtett kihívásokat és az elért eredményeket. A hazai szabályozás véleményezése tekintetében minden szereplő részéről megértés mutatkozott abban, hogy azt 2020-ig egy jól kiszámítható támogatási rendszer egészíti ki. A klasszikus hatékonyságot és gazdaságosságot segítő hagyományos eszközök mellett támogatni kell a fogyasztói igényekhez alkalmazkodást és az értékesítési folyamatokat is. Jelenleg az állattenyésztés és a kertészet élvez preferált szerepet, ahol az intenzív, a korábbit meghaladó, jövedelempótló támogatás a verseny fokozódására történő felkészülést segíti. Mivel a méretnagyság kérdése az alapfogyasztás lefedéséhez szükséges kapacitáskérdés megkerülhetetlen eleme ezért a továbbiakban is segíteni, támogatni szükséges az integráció és együttműködés minél szélesebb körét. Minden előadó felhívta a figyelmet, hogy a szabályozó és támogató rendszernek az eredőjének a fenntartható fejlődés támogatásába kell hatni. Erre nem csak a hazai, hanem a nemzetközi szinten is fel kell hívni a figyelmet és el kell érni, hogy

versenyképési feltétel legyen a tevékenység fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásának bizonyíthatósága. Szintén mindenki megerősítette, hogy fokozott figyelmet kell fordítani a speciális fogyasztói körök igényeinek kielégítésére, beleértve a környezettudatos biogazdálkodást, valamint a helyi, rövid ellátási láncok fejlesztésére, mert ezek együttese biztosítja a szükséglet kielégítés egészséges, színes és változatos lehetőségét.

- **közös agrárpolitika 2020 után**

Mind az előadók, mind az igen aktív hallgatóság egyetértett abban, hogy a 2020 után várható közös agrárpolitikában meg kell őrizni a jelenlegi költségvetési kereteket a jól bevált eszközök és támogatási nagyságrend fenntartásával, hiszen ez mindnyájunk elemi érdeke. Ebből adóan kívánatos mind a területalapú, mind a vidékfejlesztés és azon belül a beruházás típusú támogatások további folyósítása. Már megindultak a tárgyalások a 2020 utáni költségvetés és azon belül a közös agrárpolitika forrásainak kialakításáról. Meghatározott kívánalmaink és reményeink realizálódását segíti, hogy több meghatározó súllyal rendelkező tagállam érdeke is a közös agrárpolitika fenntartása és működtetése. Ugyanakkor a helyzetet, mint általában, ezen a területen is bonyolítja az UK kilépése az unióból.

- **a fogyasztói igények változása és az innováció**

A termelési hatékonyság és gazdaságosság mellett a versenyképesség további kulcskérdése a fogyasztói igények, a szükséglet lefölözéses kielégítése. A fogyasztói igények markáns megnyilvánulása mellett általánosan tapasztalható a fogyasztói igények befolyásolása és manipulálása, ami a szabályozás felelősségére figyelmeztet minket. A fogyasztás aktivizálása és a piaci részesedés növelése érdekében az ellátási lánc valamennyi elemére kiterjedő innovációs robbanás figyelhető meg, amellyel nekünk is lépést kell tartanunk a versenyképességünk megőrzése, fejlesztése érdekében.

- **szakképzés, mint nyerő lap**

Elég a precíziós mezőgazdaság elemeire gondolnunk és már is mindnyájan egyetértettünk a digitális világ és a vele elért fejlődés - agráriumra gyakorolt - kedvező hatásai tekintetében. Abban is egyetértünk, hogy a dolgok végén még az ember áll, tehát az innováció támogatása mellett kiemelt hangsúlyt kell fordítani az annak eredményeként megjelenő technológiák és technikák szakértő ismeretekkel alkalmazni, felhasználni tudó humán kapacitás kiképzésére. Aki nem igazodik ki ebben az új világban az funkcionálisan írástudatlan és képtelen az elérhető lehetőségeket tevékenysége során alkalmazni, ergo versenyhátrányba, majd behozhatatlan lemaradásba kerül. Mindez elemi erővel mutat arra, hogy a versenyképesség feltételeként a humánfeltételeket is biztosítani kell a szakképzés biztosításával és fejlesztésével.

- **a jövő megismerése**

A tapasztalás már a jelen, tehát annak érdekében, hogy a szekcióülésen megfogalmazott jövődőléseink és jó szándékú javaslataink sorsát át tudjuk tekinteni, egyetértettünk abban, hogy munkánkat a jövő évi vándorgyűlésen folytatjuk. Szekcióvezetőként ezúton is köszönöm belső és meghívott előadóink és együttműködő, érdeklődő hallgatóságunk munkáját.

Zöldréti Attila

elnök

MKT Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakosztály